

Viering rond schrift en Tafel

Ekklesia Tilburg | Zondag 16 juni 2019 | Simone Snakenborg

“Opnieuw geboren”

Openingslied: Een simpel openingslied, III-182

Inleiding

Goedemorgen allemaal
Vorige week waren wij bijeen om Pinksteren te vieren.
Het ging over begeestering en passie;
over dat wij de mogelijkheid hebben
om als een windharp met elkaar mee te resoneren.
Afhankelijk hoe de geest waait.
Maar het werkt altijd.

Vandaag geeft de kalender van Ekklesia een nieuw hoogfeest: Drievuldigheidszondag, ook wel ook wel feest van de Heilige Drie-eenheid genoemd. Het is een restant van een zeer oude en katholieke discussie over of het nu die Ene God is, of Drie-Ene (Vader-Zoon-Geest).

Het feest laat zich niet zo goed combineren met het oecumenische leesrooster dat wij ook hanteren. De oecumene houdt zich graag buiten deze discussie.

Toch is het magische getal drie een inspiratiebron voor vandaag. We gaan het namelijk hebben over de Drie-eenheid wijsheid, geest en groei.

Vandaag gaat het over transformeren, over opnieuw geboren worden: over de geest toelaten in je leven en daarvan groeien. Over weten en niet-weten, over de schepping van aarde en hemel. Over wat er gebeurt als de geest in onze schepping kan blazen.

Ik zou je willen uitnodigen om de lezingen van vandaag te beluisteren met je hart. Ook al begrijp je misschien alles wat je hoort. Voel de taal achter de taal. Alsof je naar een lied luistert of een lekker glas port drinkt, waarbij je de smaak achter de smaak proeft.

Openingsgebed

En om te luisteren en te vieren
vanuit ons hart,

laat ons nu eerst stil worden van binnen
en ons openen
voor DieEne
vader-zoon-geest
die in ons schittert en groeit
en zo lang ons hart klopt
ons mens laat worden,
een leven lang.

Lied: Het woord dat ik jou geef, I-248

DIENST ROND DE SCHRIFT

Eerste lezing: Spreuken 8,22-31
Beurtzang: Het lied van de heilige Geest, I-72
Tweede lezing Openbaring 4,1-11
Lied Kom in mij, I-181
Derde lezing Johannes 3,1-16
Muziek/acclamatie: Pianomuziek

Ter overweging

Wie herkent het niet, in zichzelf of om zich heen. Je ziet ineens dat iemand is veranderd. In de volksmond heet dat vaak: hij is wolwassen geworden. Iemand is vader of moeder geworden, heeft een andere baan gekregen met nieuwe uitdagingen. Iemand heeft een relatie gekregen of is juist gescheiden. Zo iemand is dan 'anders' dan voorheen. Haar uitstraling is anders, misschien praat hij wel over andere onderwerpen. Wat mij opvalt is dat dat soort mensen dan soms ineens een ander kapsel hebben of een nieuwe bril. Zo iemand is gegroeid, anders geworden door wat hij of zij heeft meegemaakt. Of herkent je het bij jezelf? Je hebt een bijvoorbeeld pittige tijd achter de rug en begint weer terug te komen in het 'gewone leven'. Maar je voelt jezelf anders. Je hebt er een wezenlijke ervaring bijgekregen die jouw kijk op het leven anders maakt. Je bent niet

groter of beter geworden, je bent anders geworden, en toch ook weer niet. Je bent nog steeds wie je was, maar er is iets aan jezelf toegevoegd.

Zo'n groei of verandering noemen we ook wel een *transformatie*. En dat is waarom op de voorkant van uw boekje een vlinder staat afgebeeld. Transformatie is letterlijk een gedaanteverandering, een ontpopping, een omwenteling, het inwisselen van oud gedrag en oude opvattingen voor iets nieuws.

De lezingen van vandaag gaan over groei en ommekeer. Over worden wat eerst niet zichtbaar was. Ontpoppen vanuit wijsheid, vanuit alles wat wij weten of zouden kunnen weten. En over groeien vanuit iets wat wij niet en nooit zullen be-grijpen. Ontpoppen vanuit het mysterie, vanuit, wat Jezus na zijn wedergeboorte, aan ons aankondigde als: de geest die over ons komt.

Groeien vanuit wat wij zouden kunnen **kennen**, vanuit wijsheid. Dit prachtige proces wordt beschreven in Spreuken. De aarde krijgt vorm, de oceanen bruisen, bronnen borrelen op, bergen en heuvels plooiën zich. Zij zijn ontstaan NADAT er wijsheid was. Wijsheid was er voordat al het andere er was. Wijsheid, de lieveling van de Enige, die geniet van alles wat ontstaat. In het Nieuwe Testament wordt wijsheid gekoppeld aan de Mensenzoon. Ook hij was 'geboren' voor het ontstaan van alle dingen. Dit is een unieke band tussen vader en zoon! Zij waren er, voordat alles er was, waren van een zelfde Goddelijkheid.

De tweede lezing gaat over een gebeurtenis die niet en nooit te be-grijpen is en zal zijn. Het hebben van een visioen. Een visioen omschrijf ik als een waarachtige beleving, op zijn minst voor de ontvanger en de kijker ervan. Een visioen vindt vaak plaats tijdens een droom, een meditatie, gebed of een andere gemoedstoestand waarbij de ontvanger, zeg maar 'van de wereld' lijkt te zijn. Visioenen worden toegeschreven aan profeten, heiligen en kunstenaars. Ook anderen, de meer 'gewone mensen', kunnen melden dat ze een visioen hebben gehad - bij leven of bijna tegen de grenzen aan van de dood.

De tweede lezing gaat over een van de visioenen van Johannes, zoals opgetekend in het boek Openbaring. Het mooie van dit boek vind ikzelf dat ik lang niet alle woorden be-prijp, Waarom 24 ouderen op tronen, waarom zeven geesten en vier dieren? Natuurlijk: het antwoord is op te zoeken. De tekst is een symbooltaal. Het getal **24** staat vermoedelijk voor een aantal kerkvertegenwoordigers, **zeven** is een getal om volheid aan te duiden, en de zeven geesten verwijzen mogelijk naar de volle kracht van de Enige. De vier dieren verwijzen naar de vier cherubijnen die rond het Tabernakel waren opgesteld en ook voorkomen in manier waarop Jakob in Genesis zijn zonen zegende. Ik weet, met deze korte uitleg doe ik deze lezing behoorlijk te kort. Maar ook al zou ik de passage letter voor letter ontleden en een uur lang alle symbolen ontrafelen en uitleggen, dan nog is het maar de vraag of je dan het visioen kunnen vastgrijpen. Begrijpen doe ik het niet, maar ik **voel en ervaar** een betekenis. Een sprankje van de vervoering van Johannes slaat op mij over. Ik kan het niet vastpakken en toch is het er.

Na een visioen voelen mensen zich 'anders'. Ook hier is dus sprake van groei of transformatie. Maar dan één vanuit het ongrijpbare: vanuit de geest, het mysterie. Zoals je de wind hoort waaien, maar je weet niet vanwaar hij komt en waar zij naartoe gaat.

Precies over deze tegenstelling van uitgroeien vanuit wat we kunnen weten en kennen en vanuit het ongrijpbare gaat het gesprek dat Nikodemus en Jezus hebben in de derde lezing van vandaag.

Nikodemus is een priester van de Joodse Farizeeën, een religieuze stroming, politieke partij en sociale beweging in Jezus' tijd. Farizeeërs leefden bij de wet van Mozes. Het waren vaak scherpzinnige analytici. Sommigen van deze priesters zaten in de tempel op een afstandje te luisteren naar wat Jezus allemaal te vertellen had.

De analytische Nikodemus heeft duidelijk interesse voor wat Jezus zegt en doet. Hij kijkt verder dan zijn kennis van het wetboek. En hij neemt blijkbaar dingen waar die hij rationeel niet helemaal kan duiden.

Nikodemus herkent de Enige in wat Jezus zegt en doet. En Jezus herkent wat Nikodemus zegt en ziet.

“Als jij de Enige kunt zien in wat ik doe, dan kan het niet anders zijn of je bent opnieuw geboren.”, is zijn antwoord.

“Je bent geboren uit water en Geest, uit het vruchtwater van jouw moeder en uit de geest van de Enige.”

Nikodemus ziet vanuit zijn gezonde verstand, ziet recht en rede. Misschien zit hij wel vast in zijn wetten van Mozes. Want hij ziet niet eens zijn eigen transformatie. Dat hij geraakt is door de geest van de Enige. Dat die door hem heeft geblazen en dat hij anders hierdoor is geworden. Jezus ziet het wel en benoemt het.

De lezingen van vandaag geven een inkijk in het leven van mensen. Mensen die leven tussen aarde en hemel, letterlijk en figuurlijk. Mensen strekken zich horizontaal uit, in de tijd en de ruimte, maar ze ontvangen hun menselijkheid als die verticale dimensie erbij komt.

De laatste lezing geeft ons ten slotte een bijzondere kijk op het eeuwige leven. Jezus eindigt zijn antwoord aan Nikodemus met dat alleen de Mensenzoon over hemelse zaken kan praten omdat hij er vandaan is neergedaald. En dan eindigt hij met: “Want God had de wereld zo lief dat hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leeft.”

Eeuwig leven, dacht ik ineens. Is dat leven voor eeuwig, zonder dood? Nee, want alleen de Mensenzoon keert uit de hemel terug.

Of is dat leven *met* de eeuwige?

Met God in ons?

Zolang wij bestaan.

Ik vind dat een hele mooie gedachte om mee af te sluiten.

Wij kunnen allemaal eeuwig leven

als we leven met de eeuwige,

hemel op aarde,

nieuwe wereld nu,

met Lichtadem in onze ziel

voor altijd -

AMEN

DIENS ROND DE TAFEL

Tafellied: God is liefde, III-102

SLOT

Voorbeden

Acclamatie uit: Wij zullen kennen, II-60 (refrein)

Enige, wij bidden u.

Voor alle overleden kinderen
dat u ze bij de hand neemt
in uw nieuwe wereld.
Wij zullen ze nooit vergeten.
Ze hebben de beste kamers
in ons hart.

Voor alle vaders vandaag
die hun kinderen
dag na dag bijstaan
bij hun groei
in menswording.

- Wees Lichtadem in hun ziel

Acclamatie

Enige, wij bidden u.

Voor alle mensen
die alleen leven vanuit hun verstand
en de weg naar hun hart zijn kwijtgeraakt.
Die vastzitten in denken en weten.

Voor alle mensen
in een moeilijke tijd van hun leven.
Geef hen het vertrouwen
dat er eens weer licht zal zijn,
Geef hen groeikracht.

- Wees Lichtadem in hun ziel

En voor onze gemeenschap
Dat wij mogen blijven groeien en transformeren.
en ons geloof mogen uitdragen
in ons dagelijkse leven.

Acclamatie

Zegen

Moge de aarde je zegenen
op alle voetstappen die je gaat.

Mogen de oceanen
je veilig brengen
waarheen je gaat
en je voeden.

Mogen alle bronnen van de wereld
Opborrelen
Ee verdriet en pijn
in jouw schoonwassen

Mogen de bergen en heuvels wijken
als jij het moeilijk hebt.
Of een uitdaging
als jij ze wilt beklimmen

Mag het licht van de Enige,
De zon, maan en sterren
als Lichtadem stralen
in jouw ziel.

Alle dagen weer
Nieuwe aarde hier, nu
als zegen.

In de naam van de Vader, Zoon, H. Geest
AMEN

Slotlied: Om warmte gaan wij, III-101